

רשמה מ.ב.

1988

פרוטוקול מספר 1/ג
מישיבת הוועדה לענייני פנים
שהתקיימה ביום ב', כ"ב באב תשי"ז - 19.8.57
בשעה 11.00

משתתפים:
י. ריפתין - יו"ר
ד. בר-רב-האי
י. גרינברג
י. ישעיהו
ח. מגורי-כהן
י. שופמן
ש. שורש

מוזמנים:
טר בן-פורת - משרד המשטרה
מר פלג - משרת ישראל, מפקד מחוז ת"א.

סדר-היום:
התנהגות המשטרה בהפגנת השבת בת"א ב-3.8.57

היו"ר י. ריפתין: פותח את הישיבה.

מספר סיעות פנו אלי ודרשו בירור בענין התנהגות המשטרה בהפגנת השבת שנערכה בת"א ביום 3.8.57. אין בכוונתי שהוועדה תקבל החלטות בענין זה, כיוון שהשאלה לא הועברה אלינו ע"י הכנסת.

י. גרינברג: יש בידי פרטים על המאורע שפי עד ראיה, הרב טכורש שאני סומך על דבריו וברצוני לקרוא אותם ככתבם:

"סקודם תיאור המקום, בשכ' שפירא המאוכלסת עם הסביבה כ-50 אלף נפש ישנם עשרות רחובות, והרחוב סטילת ישרים משמש להטרכוזי שבתוכה, ברחוב הזה נמצאים חמישה בתי-כנסת. קו 17 של אוטובוסי דן עובר דרך הרחוב הזה ומשם לשאר השכונות הסמוכות, שיכון הפוה"מז, סלע, שיכון ההסתדרות, צבא קבע ושכ' שמעון.

מתחילה היו שני אוטובוסי שהלכו בשני כוונים, מס' 8; 9. אח"כ התזונו שני הכוונים בקו אחד וכיוון אחד במספר 17 העובר דרך רחוב הראשי הזה. בקצה הרחוב הזה ישנה טעין תחנה מרכזית של הקו הזה.

והנה השתדלתי רבות פעמים אצל הנהלת דן למנוע חילולי שבת ולא להקדים את נסיעותיהם מלפני יציאת השבת. ואמנם, בזמן שטשו האוטובוסי במספרים 8-9 סיפקו בדרך כלל את מבוקשי ולא הקדישו בערך את שעת ההסעה מלפני יציאת השבת. אולם סיום שוקבע הקו 17 נפרצה הפירצה והאוטובוסי הקדישו לבוא בשעת יום בערך לפני יציאת השבת.

מובן שהתרגזות התושבים עלתה משבת לשבת, כי רוב התושבים בשכונות הללו הם דתיים ושופרי שבת. נסיתי שוב להשפיע על הנהלת דן. הם אמנם "סילאו את רצוני" אבל רק בהקדמת 1.30 לפני יציאת השבת. אולם בטווח הזמן לא לבד שגדסו אלא הוסיפו בחילול שבת לשברון לב התושבים. משלא הועילו כל השתדלויותי יצאנו בשבת חזון בשעה 6.30 אח"צ מבתי הכנסת שבשכונות, קהל של אלף נפשות ויותר בהפגנה שקטה לטען להביע את זעמנו בגד חילולי השבת של דן וזהו אחרי בקשות והתרפסות להפסיק את חילולי השבת. השתתפו בהפגנה זו גם רבני השכונות

ועדת הפנים
19.8.57

י. גרינברג:

המסוכות: שורצמן וסגל, הודענו מראש לכל הקהל שאל יעשו שום דבר, לא באימתנות ולא באלימות חלילה אלא שיצמדו על מקומם בשקט, בכדי להביע את רצונם בהפסקת התנועה.

והנה בערך בשעה 6.40 הגיעו שלוש טכוניות של המטטרה עם גונדא של שוטרים תחת ההדרכה של הקצין נשר. בטכונית אחת ראיתי כלב גדול הקשור בשרשרת האחוזה ע"י שוטר מספר 8065. הקצין נשר פנה אלי בתור רב השכונה ושואל אותי על פשר ההתקהלות הזאת. מטמתי לו שהאנשים יצאו אחר תפילת טבחה לרחוב הראשי מסילת ישראל דרך זו עוברים אוטובוסי דן למען להביע את זעמם ואת התנגדותם נגד הסעת הטכוניות לפני יציאת השבת והוספתי שהזהרתי באופן מפורש ביותר שיצמדו בשקט גמור, מבלי להוציא גונדוד פה נגד טישהו וסה שהוא ולא עוד. הקצין נשר ענה לי "לך ותפנה להרב אברסוביץ ובו יאר בעירייה" ואחר זה סיד בראים אוטובוסי מס' 17 שהלכו בכיוון השכונות. משראו הנהגים את הקהל הגדול והעצום שכיסה את הרחוב הסתלקו מלהיכנס דרך מסילת ישראל אלא נכנסו לשכונה דרך רחובות צדדיים הרמב"ע, בר יוחאי ועוד, עד הגיעם למסילת ישראל בקצהו פינת רח' קיבוץ גלויות הספנה לבנו-כביר. הם הסתובבו דרך השכונות וחזרו אפוא לבנו-כביר.

הקהל הגדול שהיה שם התפלג לשני חלקים. חל הגדול ביותר נשאר ע"י בית הכנסת הגדול בשכ' שפינה וחלק השני פנה לקצה הרחוב מסילת ישראל בכדי לשמור שהאוטובוסי לא יכנסו דרך בו רק ברחובות צדדיים. וכך זה היה. אני הייתי עם החלק השני של הקהל ועמדתי ע"י קצה הרחוב ומשהנהגים ראו אותי לא העיזו לחזור ולהיכנס דרך הרחוב מסילת ישראל בתוך הקהל, אלא הפנו את טכוניותיהם דרך הרח' קיבוץ גלויות.

פתאום הגיעו אלי בטחירות שני אנשים ועל פניהם ארשת של צער בקריאה רבנו. דם נשפך ע"י בית הכנסת המרכזי. השוטרים שינו את הכלב על הקהל וישנם שני פצועים קשים. מיד עזבתי את המקום הזה עם ההקהל שעל ידי זה הלכנו לשם ואמנם הידיעה והאמתה. הרב שורצמן, רב בשכ' שמעון עמד שם עם הקהל והוא ראה בעיניו שהכלב התנפל חזר ושוב על הקהל בשמעו איזה קריאה לכלב ע"י השוטר 8065 והכלב עשה את רצונו... לפני שהלכתי לקצה הרחוב כשראיתי שסכים את הקהל באלות הכה ופצוע ולאחד נשברה לו מצבע והמטטרה דחקה בחוזק מהרחוב על המדרכות בזעם בקצף ובאכזריות שלא נשמעה כמזה (אני ג'כ נזרקתי ונהדפתי עם הקהל אל הקיר וכפתע היה שלב קיבלתי זעזוע בעורף). ביקשתי והתחננתי בפני הקצין נשר שיתן הוראה להפנות את התנועה דרך רחובות צדדיים למען לסנוע אסונות והוספתי שגם אשתדק התקיימה הפגנה שקטה כזאת והקצין שהדריך את השוטרים אז, שאת שמו שכחתי, שמע לעצתי ולבקשתי להפנות את כל הרכב לרחובות צדדיים. גולם הוא היה טעונין שהאוטובוסי יעברו דוקא ברחוב זה ודוקא בתוך הקהל הגדול למען להראות שהתנועה צריכה להתקיים כסדרה כרצון דן. ואמנם טשעה שעזבתי את המקום בתחנה המרכזית בקצה הרחוב מסילת ישראל, והנהגים לא ידעו אותי, אז נכנסו ישר למסילת ישראל וקהל המטטרה הכתה על ימין ועל שמאל בהפכותה אותן למדרכות בשצף זעם, בייחוד הצטיין בזה הסטל, והאנשים הוכו ללא חמלה והאוטובוסי עברו בין הקהל תחת מטטרה של המטטרה.

הקהל עמד עד ערוב היום מלא זעם וקצף. הנפגע מר טובי הועבר לרופא תקוסי מר ויטבליט. אני ניגשתי אל הרופא וביקשתי לתת לו את העזרה הרפואית הראשונה ואמנם הוציא את הזוהמה שנתהוותה ע"י נשיכת שיניו של הכלב שנכנסו בתוך הלסת והרופא אשר שאלטלי הייתה השן נכנסה בגילו טיילטטרים יותר, הרי האדם הזה היה נפגע לטות רח"ל. הוא קיבל את העזרה, מקום הפגיעה נתפרד, ונשלח למשרד הבריאות לקבל זריקות נגד הכלבת.

מכל זה ברור שהמטטרה החליטה בכל מחיר לקיים את התנועה כשעתיים לפני יציאת השבת ולהראות לקהל שצריכים להענות את התנועה דוקא דרך רח' מסילת ישראל במקום בו נמצאים חסישה בתי כנסת, ולהראות דוגמה קלאסית של הכאות באלות באכזריות בטה, להתעלל בקהל השקט ולעורר את אנשי דן. כן ראו שני אנשים מדין שהסתובבו דרך הקהל, בג'יפ, וכבראה שהיה קשר בין אנשי דן והמטטרה ב"פעולה" הגדולה הזאת... ועל אחת כמה לסטות כלב טרוף על הקהל שהתפרע ללא ריסון במשך חצי שעה ויותר והיו יכולים להיות קרבנות נוספים חלילה (השני רק נשרט בבשרו ושולה המטה).

ועדת הפנים
19.8.57

י. גרינברג:

זה בערך פרטת ההפגנה בשכ' שפירא בשבת חזון, ההפגנה היתה שקטה והראיה על אף כל המהומות הללו ע"י הטסטרה לא נפגע במאות כל שוטר, אף זגוגית אחת לא נופצה באיזה כלי רכב שהוא, אף ברגיר אבן לא נזרק רק הבליג הקהל על יסוריו מפני שהיתה כאן כוונה כנה, רק להביע את זעמו לרגלי חילולי שבת הפוטביים ע"י דן.

יש לנו עוד עדים נוספים מלבד הרב שורצמן שראו ושמעו מ"ך שהשוטר מס' 8065 הדריך את הכלב ושיסה בו בקהל ושהשתער עליו.

מן הראוי שהקצין הספל והשוטרים יקבלו את עונשם הטלתי. היחס שלו של הקצין אלי לרב בישראל היה למטה סכל ביקורת אנושית. היו לי ענין עם קציני הבולשת הבריטיים בימי הסנדט ומעולם לא ראיתי יחס כזה ופיוצא בזה כלפי.

אינני רוצה לנפח את הענין. היו בידי 25 קולות של חברי כנסת והייתי יכול לבקש לכנס את סליאת הכנסת, אך לא רצינו בהסמכות פוטביות נגד הטסטרה ולכן ביקשנו לברר הכל בישיבה סגורה של הוועדה.

לפני זמן סה דנו על התנהגות וטסטרה במקרה אחר. הוברר שעל הטסטרה להתחשב במצב רוחם של האנשים היוצאים לאפגין, אני מבין שמנקודת ראותה של הטסטרה הפגנה כזאת היא פגיעה בטודן, מבין דרושה מדה של התחשבות. עצם העובדה שאלף אנשים מתקהלים ודורשים להפנות את התחבורה דרך רחובות צדדיים מוכיחה שיש להתחשב בדרישה ובייחוד שכאן היה ויכוח בין עקרון, בין מפגינים למען השבת, ולעומתם אנשי דן שלעניינם לא עקרון אלא הכנסה כספית.

סבל האסור לעיל עולה המחשבה שזלזול כזה אפשרי רק כלפי יהודים דתיים. כנראה שאין מקום ליהודים דתיים בארץ הנבונה. אינני מוטרף שזה נעשה בכוונה תחילה, אבל מתחת לטף ההכרה כך מתייחסים לאנשים בעלי זקן ופראות.

ולענין הכלב: - אינני זה בשמע דבר כזה? או שיש כאן זלזול סתם או שזוהי פגיעה בכבוד האדם.

דרישתו אפוא היא לבחון היטב מה קרה שם, ולטנות את היחס כלפי יהודים ובפרט יהודים דתיים. אולי כדאי שנמליץ בפני הכנסת להקים ועדת חקירה פרלמנטרית שתחקור בפרשה.

י. שופטן: כל הענין עשה רושם קשה בציבור, בייחוד ענין הכלב. כל גישתה של הטסטרה כלפי ההפגנה הזאת היתה פסולה מלכתחילה. מטה הטסטרה צריך לתת הוראות מתאימות כיצד להתנהג בכל מיני הפגנות, כי יש הפגנות ויש הפגנות. השאלה איננה אם אמנם הכלב התנפל ונשך, אלא הענין הוא בעצם הבאת הכלב.

ד. בר-רב-האי: לדעתי השאלה העיקרית היא הנוהג הפסול המתפשט והולך להפוך את ועדות הכנסת לכתובת לתלונות נגד סוטירות הטסטרה. הפיקוח על הטסטרה הוא בסליאת הכנסת ולא בוועדות. ח"כ גרינברג היה מיטב לעשות אילו עשה באמת לכיבוס הכנסת. ואם באתי לישיבה זו, הרי זה רק משום כבוד היו"ר, ולא כדי להיכנס לעצם הדיון. ח"כ ד. הכהן ביקש להודיע שהוא אינו מוכן לבוא לישיבה זו מאותה סיבה. אשר לקריאת סכתבו של הרב טכורש - הוא איננו נמצא כאן, ואי-אפשר לחקור אותו חקירה בגדית, ואין מקום כאן - לסכתב.

אני מתנגד בהחלט לטענתו של ח"כ גרינברג ש"אין מקום בארץ ליהודים דתיים". בא"י יש מקום לכל אדם, וכל הכשרון והא לחיות יחד, וכולנו מצויים לויתורים.

היו"ר י. ריפתין: ראשית ברצוני להודיע שבמסגרת פורמלי לא אנוכי כינסתי את הישיבה, אלא מזכירות הכנסת עפ"י הוראת היו"ר, לאחר שמספר מסויים של חברי הכנסת פנה וביקש את כיבוס הוועדה, בהתאם לתקנון. יחד עם זאת דעתי היא שבכונן היה לכנס את הישיבה.

ועדת הפנים
19.8.57

היו"ר י. ריפתיין

דעתי היא שנצטרך פעם למצות את הויכוח הקיים בינינו בענין כינוסה של הוועדה במקרים כגון זה. אני כשלעצמי רואה תועלת למדינה ולממשלה לקיים בירורים על נושאים שונים בין חברי הכנסת ובין נציגי הממשלה, גם מבלי שנקבל החלטות פורטליות. יש לי רושם שכמה וכמה בירורים כבר נשאו פרי והקטינו את שטח הילוקי-הדעות.

ד. בר-רב-המ"י:
אני עכ"פ עומד להכניס בכנסת הצעה לטה"י בענין זה.

מר בן-פורת:

אנו מצדנו מסכימים עם היו"ר שבירורים מסוג זה בוועדה הקטינו את שטח הילוקי-הדעות בין הטוענים והמשיבים ומבחינה ציבורית הפיקו שני הצדדים תועלת. אני רק מקווה שבירורים כאלה בוועדה יתקיימו על דמה מסויימת ולא כל תלונה בענין שהוא פרטי או פרטי-למחצה יהווה בסיס לביחוד כזה בוועדה.

לפני שאכנס לפרטי ההפגנה האמורה ברצוני להסביר את ההבדל שבין הפגנה להפגנה מבחינת ההיקף והנושא. ההבדלה העיקרית היא בין הפגנה חוקית והפגנה בלתי-חוקית. לעת-עתה אין במדינה חוק בגד בסיעה בשבת, והמטרה חייבת אפוא לדאוג לכך שמי שרוצה לנסוע בשבת - יוכל לעשות זאת באין מפריע. ואם מישהו מנסה לחסום את הכבישים, חייבת הממשלה להתערב, זוהי חובתה.

אם יש מישהו שמצטער על ענין הכלב ואופן השימוש בו - הרי זו המטרה, ובראש ובראשונה מפקד מחוז תל-אביב, וכבר הודענו על כך.

הדברים שיימסרו לכם מיד ע"י מר פלג מבוססים על מסקנות של בי"ד חוקר משטרה, המבוססות מצדן לא רק על עדויות של השוטרים אלא גם של אנשים מהקהל, כולל עדותו של הרב שכורט והרב שורצמן. בעדותו במשטרה, שנחתמה על-ידו, אמר הרב שכורט שכאשר הוא ראה את הטכובית עם הכלב, עדיין היה הכלב בתוך הטכובית. גם הרב שורצמן מעיד שבמשך כל הזמן שהוא ראה את הכלב, היה הכלב אחרו בשרשרת.

מר פלג:

אני הוא למעשה האדם האחראי על הפעולות הללו, בתור מפקד מחוז ת"א. נפגשתי עם מפקד נפת הדרום באותו היום לפני ההפגנה. שבוע קודם לכן בערכה הפגנה דומה בסביבת התחנה המרכזית, גם כן הפגנה בלתי-חוקית. הוראותינו היו ברורות: להתנהג בסבלנות מכסיטלית, לא לעצור אנשים גם אם יעליבו שוטרים, אבל לתת לתנועה לזרום בכל הכיוונים. ברור שלא דובר על כלב. מיום קום המדינה אני אחראי על החלק הזה של המחוז, ואף פעם לא השתמשו בהפגנות בכלל בכלבים. אנו מארגנים בקבוצות שיטת הכוללות כל אחת נשק, כלבים וטוסיים.

רבע שעה לפני שנתחילה ההפגנה ביקרתי במקום, והכל היה שקט. מיד כשחזרתי משם הודיעו לי שבמקום מסויים היתה התנגשות מישהו שבר שטשה של ג'יפ וכלב שרט והפיל אדם. שאלתי: מה עושה שם בכלל כלב? אמרו לי: בקבוצת השיטור שנאמפה לאותה הפגנה היה גם נהג-כלבים. איתרע המזל שמישהו שם את ידו על אותו נהג-כלבים, והכלב מאומן כך שאם מישהו מביח יד על נהגו - הוא מתנפל עליו, וכך קרה כאן. סזלו של האדם שהכלב היה אחרו בשרשרת. אף פעם לא הבאנו כלבים להפגנות כאלו, והכלב נבהל מההתקלות והתנפל על אדם גם במקרה שני. לפיו של הכלב היה מחסום, והוא היה כל הזמן אחרו בשרשרת קצרה. מובן שאנו מצטערים מאוד על המקרה שהוא קשה מאוד בשבילנו. נקטנו בכל הצעדים שאפשר לנקוט במקרה כזה. המטה הארצי סיבה ראש מחלקה לחקירת הענין, ובהתאם לתוצאות יינקטו הצעדים. שני שוטרים הוקפו ע"י המון משתער שצעק לעברם "נאצים" ועוד. השוטר עם הכלב שישב בתוך קבוצת השיטור בתוך הטכובית ירד כדי לחלץ את שני השוטרים האחרים, וכך קרו שני המקרים עם הכלב. ברור שהיתה טעות מלכתחילה לקחת נהג-כלבים בתוך קבוצת השיטור הזאת.

את הרב שכורט יש לי הכבוד להכיר מהזדמנויות שונות. תמיד אני משתדל להסתדר אחרו בגבולות החוק. נכון שלפני חצי שנה בא אלי וביקש לסגור את הרחוב הזה לתנועה. אמתי לו: החוק אינו מאפשר

ועדת הפנים

19.8.57

טר פלג:

לי לעשות זאת. אנו ביחסים טובים עם הרב טכורס, ומסידר היה בא אלי להתייעץ. אינני יודע מדוע לא עשה כן הפעם. אילו היה מבקש רשות להפגנה - הייתי בוחן לו ומסביר לו מה טוהר ומה אסור לו לעשות בהתאם לחוק. במקרים כאלה אנו משתדלים גם לעזור ולהפנות את התנועה לדרכים נכונות. למשך שעת ההפגנה שבוע לפני אותה הפגנה הייתה הפגנה נחרת, ונתנו הוראה להתנהג בכפפות של סטי לסרות שהייתה בלתי חוקית. גם בשתי השבתות שלאחר ההפגנה היו הפגנות ואנו באמת סתלוננים כל הזמן על האתפרעויות, וזה טראג אולי, כי לא נוכל להמשיך ולהרשות זאת.

י. יסעיהו:

אשר לצד הנוהלי - הפעם הייתה קריאת הישיבה בסדר, היות והיא זומנה ע"י יו"ר הכנסת לפי התקנון. אני חושב שגם לנושא יש אופי ציבורי וטוב שמתקיימת הישיבה.

לגופו של הענין, אני כשלעצמי שולל את התחבורה הציבורית בשבת. אני מבין היטב את רגשותיהם של היהודים הדתיים כשאנחנו רוצים בתחבורה ציבורית בשבת, ואני בעד טאקסי שכונת פרלמנטריים וציבוריים בענין זה. אבל ברגע שעוברים לשיטות של חוקנות פיזית והפגנות, בין שהן באות מתוך התרגשות כנה או שהן מנופחות ע"י דיסגוגיה - אני חושב שהחוק והסדר מוכרחים להיות מעל לכל. אם יגיע הזמן והכנסת תקבל את דעתי בענין זה, תהיה דרושה גם אז שמירה על החוק והסדר כדי לסנוע עבירות על החוק. יש להביא תמיד בחשבון שהפרעת הסדר היא חרב פיפיות.

לענין הכלב, שמענו את ההסבר. כולנו תמננו על הצורך להפעיל נשק זה לפיזור הפגנה, אך שמענו שזו הייתה טעות ומצטערים עליה.

אסור לומר, ואין זו אמת, שיהודים דתיים אינם יכולים לחיות בסדינת ישראל. יחד עם זאת צריך לפעול תמיד בדרכים של שכנוע והשפעה. אל נהפוך את ההפגנה לכלי שרת לניצול לצרכים פוליטיים ואחרים.

י. גרינברג:

גם הרב טכורס וגם אני לא האשטנו את המשטרה כולה. אבל אותו קצין שהיה שם, הוא אולי ראה את הכלב וידע שקשה לרסן אותו, ומדוע לא עשה שום דבר? אנו רואים בזה תקדים מסוכן של זלזול בציבור, ואנו רוצים ועדת חקירה מיוחדת, לא שהמשטרה תחקור אלא ועדה פרלמנטרית. כי לא שמענו עד כה שהקצין נשר בא על ענשו. מצפוננו של מר פלג אמנם נקי, אבל הוא טרגיש צורך לכסות על האריות. לא רצינו להביא את הדברים האלה מעל ביטת הכנסת, אבל נדרוש ועדת חקירה פרלמנטרית שתחקור מה קרה שם ומהו העונש שהוטל על אותו קצין.

היו"ר י. ריפתין:

אינני מקבל את טענתו של ח"כ גרינברג שיש זלזול בציבור הדתי. גם שובתי "אתם" טענו שיש זלזול מיוחד כלפיהם, והיו גם תלונות כאלו מצד אנשי עליה חדשה, מצד עדות שונות וכו'. כלפי כולם יש "זלזול מיוחד".

שמענו שהיה חיפוש אחר הסדר, ורצון טוב.

ש. פורסט:

הייתי רוצה להציע שיתקיים פעם בירור יסודי בענין זה, וכך שתהיה פניה אל הציבור, אל המפלגות השונות והגופים השונים בענין זה. כי התנגשויות כאלו עם המשטרה הופכות כבר לשיטה, ויש בזה טעום חינוך רע לאזרחות. לא ייתכן שמפלגות ירמו בכך דרך להישגיהן פוליטיים ע"י התנגשות עם המשטרה.

טר בן-פורת:

אשר להענשת הקצין - המסקנות של ביה"ד החוקר עדיין לא פורסמו.

ועדת הפנים
19.8.57

טוב שהציבור ידע שגם כשיש פגרה של הכנסת
יש מי שמתעניין בדברים המשוייכים במדינה.

ה. סגורי-כהן:

אין להתעלם מכך שגם בקרב השוטרים וגם בקרב
הקצינים יש אנשים בעלי השקפות שונות ואי-אפשר לוטר שבשעת הטולה
אינם מנצלים גם את גישתם האישית. יש גם שוטרים עולים חדשים שמרצות
המזרח החושבים שלהיות שוטר פירושו להפגין כוח. אינני מוטר שהמסורה
מחנכת לכך, אבל יש אנשים כאלה.

ולח"כ גרינברג: הוא יושב במטולה, ויש דברים
שאי-אפשר לפתור אותם בדרך אחרת אלא ע"י הצעת חוק. הצעת חוק כזאת תקל
הרבה גם על המשטרה, כי הענינים הולכים ומחמירים, בייחוד ככל שהבחירות
הולכות וקרבות, ואינני יודע אם נוכל לתקן זאת בוועדות או בהצעות של
הטלנת סלמי על גבי סלמי.

מר בן-פורת:

הייתי רוצה לעמוד על התופעה של אי-אמון
כלפי המשטרה גם בציבור וגם מצד חברי הוועדה.
ברצוני לקרוא לפניכם מה מוטר הרופא שבדק את הפצוע שנושך כמילו ע"י
הכלב, דברים שבעקבותיהם טוענים הטוענים שהאיש נושך והיה מסוכן וכו'.
"בדיקה מצאתי חתך - מוטר הרופא - שעשה רושם של פגיעה מניב של כלב.
לא מצאתי במקום הפצע מקום של סגירת שיני הכלב." כלומר: הכלב לא סגר
את הפה, זה היה חתך שיכול היה להיות מניב או מכל מכסיר אחר של ברזל,
כמו מסמר וכדומה. "לפי עדותו של הנפגע עצמו קבעתי שזה היה מניב של
כלב. מילו היה מוטר לי שזה מססר - הייתי מאמין לו וקובע שזה היה
מססר."

י. שופמן:

מה שחשוב הוא לא שהכלב נשך או לא נשך, אלא
עצם העובדה שהיה שם כלב.

מר בן-פורת:

המשטרה הביעה את צערה על כך, ושר המשטרה אמר
זאת בישיבת המטולה וגם טעל דפי העיתונים.
אין לבוא בטענות כלפי אותו סטל שבא עם הכלב. אמרו לו לבוא, והוא בא
והחזיק בכתב. לגבי הקצין שלא פעל בהתאם להוראות הקבועות בתקנות
המטה המרצי ובוודאי שלא בהתאם להנחיות ספקד הסחוז - הוא יקבל את
המביע לו לאחר שיטתיים הדו"ח. עצם העובדה שבמקום שאנשים מלאה הרגו
מסגרת הסותר להם גורמת להם הרבה נדודי-שינה, ולא תמיד מתבטא העונש
בנזיפה מסש או כדומה.

אני מחשיב מאוד את דברי ח"כ שורש. הולך ומתהווה
אצלנו נוהג שאנשים יואמים לרחוב ביזמה של גוש, מפלגה או קבוצת מושבים
זו או אחרת, פועלים בניגוד לחוק, והמשטרה אינה יכולה שלא להגיב.
הכתובת של המשטרה בכנסת היא ועדת הפנים. אולי יש לנו רשות לצפות
שוועדת הפנים תבין את הצורך בתמיכה במשטרה ע"י פניה לקהל של ליצור
את הנוהג הזה השם לאל את יכולת פעולתה של המשטרה. כבר קראתי בעיתונים
טעשה בשבט של אותן שכונות בהן מתקיימות ההפגנות, שיצאו בשבת אחת
שלא היתה בה הפגנה, אל הרחובות, מאפס טעשה, ומתוך ספורט ופנטזיה
החלו לצעוק "שאבעס" ולהתנכל למכוניות, ואלה לאו דוקא צעירים דתיים.
כל זה מחנך דע מאוד. אנו פונים אפוא לוועדת הפנים, שהיא הפורום
שלנו בכנסת, שתפנה לציבור בבקשה לכבד את החוק.

הי"ר י. ריפתין:

להצעה בענין ועדת הקידה פרלמנטרית - אני מבין
שח"כ גרינברג יסקול זאת בהצעה שלו לטה"י של
הכנסת. אני מבין שלפני כן נקבל עוד פרטים על מסקנות הוועדה אפניסית
של המשטרה.

אשר לרקע הציבורי - לא טוב שבניה חד-צדדיים.
מילו דיברנו בשפה של גוזמאות, ח"כ גרינברג, בנוסח של "אין מקום
ליהודים דתיים במדינה", אפשר היה להעמיד כנגד טענה זו את הטענה ש"אין
מקום במדינה ליהודים חילוניים", ואינני יודע איזו סתמי הגוזמאות
היתה עומדת יותר במבחן המציאות, גם על האופן של סנוחת השבת יכולים
להיות חילוקי-דעות. אם יש אפוא צורך בשיחה בינינו - יש צורך בשיחה
על יסוד של הבנה הדדית.

ועדת הפנים
19.8.57

הלו"ר י. רזפתין

חלוקת הפגנות לחוקיות ובלתי חוקיות איננה
טכניקה, לדעתי. צריכה להיות גם מבחנה בין הפגנה אליטה ובלתי אליטה.
כי אם אותה הפגנת שבת הנערכת ללא רשיון היתה עוברת בלי אליטה - לא
היה הדבר נורא כל-כך.

בנוגע לכלב, אין ספק שהיה זה דבר חסוד מאד,
ואין בענין זה חילוקי-דעות בין חברי הוועדה ואנשי המשטרה. לכלבים
במשטרה יש תפקידים חשובים, אבל לא התפקיד הזה, ודבר זה מוסכם בין
כולם.

לגבי עצם הבירור, אני חושב שבספר זה יש
לו ערך. המשטרה צריכה לדעת את רגישות הוועדה לענין זה, ופה אני מסכים
עם טר-בן-פורת שלא צריך להטריח את המשטרה בכל שני וחמישי לדיונים
מטוב זה הסתעוררים עלי גופים פרטיים או חצי-פרטיים. יחד עם זאת, טוב
גם ששטענו את פנייתו של טר-בן-פורת שכל אחד מאתנו יעבירה לחוג שבו
יש לו השפעה.

ג. גרינברג:

אני רוצה עוד להודיע שיש בידי הצעה מסויימת,
אבל אני מחכה בהגשתה עד לאחר קבלת הדו"ח
הסופי של המשטרה.

(הישיבה נועלה ב-12.45)